

137
1946 1/2

სექტემბერი
1946 : 6

საბჭოთა-რუსი ურთი კავშირის, მეგობრობის

საბჭოთა ეგრძობის
დღიური ჟურნალი

ოქსობკალი

ფაშინგუდინის
„ოქსობკალი“

№ 6

ივანოვი
1946

წილობრივი გამომცემი

საბჭოთა-რუსი კავშირის მეგობრობის
ქვეყნობის ურთიკავშირის ოქსობკალი
„Октябрьский ежемесячный детский
журнал ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ
(თავისუფალი ბავშვი)“

რედაქციის მისამართი
თბილისი, ლენინის ქ. № 28
ტელ. 3-81-85

შინაარსი

საბჭოთა ბავშვების მეგობარი (წერილი)	გვ. 1
გრ. ტყეშელაძე — თამაზი (მოთხრობა) — ნახ. ფ. ლაპიაშვილისა	2
გ. ხალუქვაძე — ჩემი მანანა (ლექია)	3
ი. ხიზარულაძე — მიფხაჭუნა (ლექია) — ნახ. ავ. ავალიანისა	3
რ. ჩაჩანიძე — გამარჯვების ციხე (მოთხრობა) — ნახ. გ. თავგორა- შვილისა	4
გ. ასათიანი — საბავშვო იარაღები (ლექია)	5
მ. გორჯაღველა — გელა (ლექია) — ნახ. ფ. ლაპიაშვილისა	6
მ. ნაღელი — მელას ოინი (ლექია) — ნახ. ლ. გუდიაშვილისა	7
პეტრე პირველი და გუშაგი (ამბავი)	7
კლ. დედუაჩიანი — ფუტყრის ნაშობი — ნახ. ავ. ავალიანისა	8
ი. ევდუშვილი — მინდორზე (ლექია)	8
ნათლია მელა (ხალხური ზღაპარი) — ნახ. ლ. გუდიაშვილისა	10
ნ. ნაკაშიძე — აქლემი (ზღაპარი) — ნახ. შ. ცხადაძისა	12
ა. შენგელა — ნუ გეშინია (ლექია)	13
რ. ჭორჭია — ნარევი (ოგიდიუსის ლექსები) — ნახ. ლ. გუდიაშვილისა	14
წიგნები (მოთხრობა) — ნახ. ირ. რაზმაძისა	15
შ. ფორჩხიძე — ჩვენი ბაღის ყვავილი (ლექია)	15
გასართობი	15
განოცანები	16
იცი თუ არა შენ?	გარეგ. მე-3
ანდრეი	გარეგ. მე-3
რუბრის	გარეგ. მე-3
სრული (წერილი) — ნახ. შ. ცხადაძისა	გარეგ. მე-4
კვამლე — „ბაღის შემოვიდა“ — ნახარი მ. იანჭოშვილისა	

სარედაქციო კოლეჯია: გრ. აბაშიძე, ლ. ავალიანი, მ. ბურჯანაძე,
ი. დრინაშვილი, ო. თუმანიშვილი, გ. კვაჭიძე, რ. მარჯანი (პ. მ. რედაქტორი),
ი. ხიზარულაძე, ნ. უნიფოშვილი.

4183

საბჭოთა ბავშვების მეგობარი

მ იენის მძიმე და ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს ერთ-ერთი დამაარსებელი და გამოჩენილი ხელმძღვანელი შიხილ ივანეს-ძე კალინინი.

შიხილ ივანეს-ძე კალინინმა მთელი თავისი მგზნებარე სიცოცხლე საბჭოთა ხალხის ბედნიერებასა და თავისუფლებას მოახმარა.

საბჭოთა ბავშვებმა დაამკარგეს ძვირფასი აღმზდელი, მშობლიური მამა და მასწავლებელი მიხეილ კალინინი, რომელსაც უსაზღვროდ უყვარდა ჩვენი ქვეყნის ბედნიერი მოზარდი თაობა.

საბჭოთა ქვეყნის ბავშვებმა ფიცო დასდეს დიდი აღაშინის ცხედრის წინაშე, რომ ისინი ისწავლიან ისევე გულმოდგინედ, როგორც სწავლობდა მიხეილ კალინინი. ისინი იქნებიან ერთგულნი ხალხისა, პარტიისა, სტალინისა, როგორც სიცოცხლის უკანასკნელ წუთამდე იყო ყველასათვის საყვარელი და ძვირფასი აღაშინი შიხილ ივანეს-ძე კალინინი.

თამაზი

მოსხრება

თამაზი კარგად სწავლობდა. ყველანი მას აქებდნენ:

— ბარაქოლა, თამაზ! — ეტყოდა ძია თედო ალერსით.

— ჩემი თამაზი ძალიან. ნიჭიერია, — ეუბნებოდა თამაზის დედა, ირინე, ყველა ნათესაიებს და ნაცნობებს, — ვენაცვალე ჩემს ბიჭიკოს, ვინდ არ წაიკითხოს გაკვეთილი, მაინც ხუთზე იცის. ერთი თუ ყური მოჰკრა, მეტი არ უნდა. ჩვენი მეზობლის ბიჭს, ბართლომეს, სულ ხელში უჭირავს წიგნი, მაგრამ თამაზისთანა ნიშნები მაინც არა აქვს.

თამაზს ესმოდა ეს და მეტად ვაამაყდა. თავისთავი არაჩვეულებრივ ნიჭიერად წარმოიდგინა. გაკვეთილების დამზადებას თავი გაანება. როგორც კი დაბრუნდებოდა სკოლიდან, გაერეოდა ეზოს ბავშვებში და საღამომდე თამაზობდა.

გაციდა რამდენიმე თვე. თამაზი ჩამორჩა სწავლაში. მას ეზლა სკოლაში გაკვეთილად დიდ მოთხრობებს, გრძელ ლექსებს და რთულ ამოცანებს აძლევდნენ.

მათი შეთვისება მართა სკოლაში მოსმენით გაუჭირდა ბავშვს.

ერთ დღეს მასწავლებელმა თამაზი გამოიძახა.

— აბა, თამაზ, სთქვი დღევანდელი გაკვეთილი, მხოლოდ ლექსი არ. დაამახინჯა.

თამაზი ადგა. ლექსის მხოლოდ სათაური სთქვა და გაჩუმდა. პირველი სტრიქონიც ვეღარ მოიგონა.

ზოგიერთებს გაეცინათ. მასწავლებელმა ისინი დატუქსა და თამაზს ლექსის პირველი სტრიქონი გაახსენა. თამაზმა გაიმეორა მასწავლებლის ნაკარნახევი, მაგრამ შემდეგ მაინც ვეღარ ვაგარქელა.

— რა მოგივიდა, თამაზ? შენ კარგი მოწაფე იყავი, ახლა რატომ ჩამორჩი ასე? რა გიშლის ხელს? აუად ზომ არა ხარ?

თამაზი სლუმდა. შერცხვა და გაწითლდა:

როცა თამაზი შინ დაბრუნდა, ეზოს ბავშვები ალაყუის კარებთან დახედნენ და ერთხმად მიამხტეს:

— თამაზ, თამაზ! ჩვენ ახალი ბურთი გვაქვს, ჩქარა შეიტენე სახლში ეს

შენი წიგნების ჩანთა და გამოდი, ვითა-
მაშით!

— მე არ მინდა თამაში! — გულობო-
სულად უპასუხა ბიჭებს თამაზმა და გა-
შორდა მათ.

ბავშვები თამაზისაგან ასეთ პასუხს არ
მოელოდნენ.

— რა მოგივიდა, რაზე ხარ ასე ცხვირ-
ჩამოშვებული, ხომ არ გცემა ვინმემ?
— მიიახა კოტემ.

თამაზმა არაფერი უპასუხა.

როცა თამაზი თავის ბინაში შევიდა,
მამა და ძია თედო ჯერ კიდევ არ დაბ-
რუნებულობდნენ სამსახურიდან. დედა სამ-
ხარეულოში სადილს ამზადებდა.

თამაზი ჩუმად მიუჯდა საწერ მაგი-
დას, ამოიღო წიგნები და დიწყო გა-
ვეთილების შზაღებდა...

მალე თამაზი ისევ წაჩინებული მო-
წაფე შეიქნა და, როცა დედა მებობლებ-
ში მას ისევ აქებდა, თამაზი ყურს არ
უგდებდა.

მრიგოლ ხასლაკა

ნახატები ფარნაოზ ლამიაშვილისა

მაფხაჭუნა

ხეზე შეხტა მაფხაჭუნა
და ფეხები აფხაჭუნა,
რა მკვირცხლია, რა ლამაზი
დაკუტნული ეს ჩიტუნა!

ხან თავდაღმა, ხან თავაღმა
სულ დაცოცავს ხეზე სწრაფად,
რამდენ ჭიას მან სიკოცხლე
მოუსპო და მოუსწრაფა!

ხეები თუ ყეფყეფაობს,
ფოთლებს ურხევს ნიჟვარი,
აქ არ უნდა დაგვაიწყდეს
მაფხაჭუნა ღოსტაქარი!

გამოკდილი მკურნალია,
სულ არ ხმარობს რამე წამლის,
გასამრჯელოდ მატლებს იღებს,
უყვარს მათი ხოცვა, ჭამა!

ილია სინარულიძე

ჩემი პატარა მანანა

ხან იტირებს და ხან არა,
ხან კი მოჰყვება ტიტინს,
ჩემი პატარა მანანა,
ჩემი ლამაზი ჩიტი.

თვალს ხან მზის შუქით აივსებს,
ხან ცრემლის მარგალიტით,
მაციხებს, გამახალისებს,
ჩემი ლამაზი ჩიტი.

მაციხებს, გამახალისებს,
ლოყაზე მახებს თითებს,
შემდეგ დაქარგულ ბალიშზე
ეთამაშება ჩიტებს.

ხან იტირებს და ხან არა,
ხან კი მოჰყვება ტიტინს,
ჩემი პატარა მანანა,
ჩემი ლამაზი ჩიტი.

გიორგი სალუვაძე

ბაბუაჯვების ც ი ნ ხ ე

მოთხრობა

— იმ ციხეს გამარჯვების ციხე ჰქვიან, — წარმოსთქვა მოხუცმა თევდორემ და ხელი ხეობის გაღმა აღმართულ ციხეს მიაშვირა. — იცით, ბავშვებო? — განაგრძო მოხუცმა, — ის ციხე, თურმე, საქართველოს მეფეს აუშენებია დიდიხნის წინად. ჰოდა, ერთ დროს სადარაჯო ციხეც ყოფილა. მაშინ მის ქონგურზე თივის ზვინებსა დგამდნენ და, როცა მტერი ქვეყანას შემოესეოდა, იმ ზვინებს ცეცხლს წაუკიდებდნენ, ამით ნიშანს მისცემდნენ ქართველ მეომრებს: „არქია, მტერი შემოგვესია და მოგვეშველეთო“.

ერთ დღეს ისდნენ ქართველი მეომრები ციხეში, მოხუცი მეციხოვნე ჯუანშერი მხარეთმოზე წამოწოლილიყო, ხელი თავისი შვილიშვილისათვის — გოდერძისათვის მოეხვია, რომელიც იმ დღეს ესტუმრა ბაბუას დედასთან ერთად. დედა წავიდა. ხოლო გოდერძმა აიჩემა „ამაღამ ბაბუასთან უნდა დავჩრჩეო,“ — და ღარჩა კიდეც.

ბაბუა ჯუანშერი ჩიბუხს აბოლებდა, თან ჰყვებოდა ქართველთა გამირობის ამბავს.

მეომრები უსმენდნენ მოხუცს. ყველაზე უფრო გოდერძის აინტერესებდა ბაბუას ნაამბობი. ყოველ სიტყვას გულდასმით იკერდა.

ის იყო, ბაბუა ჯუანშერმა ამბავი გაათავა, ხელი შვილიშვილს თავზე გადაუსვა და სთქვა: „შენც მათებრ ვაქჷკაცი უნდა გამოხვიდეო“, რომ უეტრად გარედან ყვირნა და ცხენების ფეხის ხმა მოისმა.

ქართველები აიშალნენ და კედლებში გაკეთებულ ქუჭრუტანებს ეცნენ... ციხისკენ მტრის უამრავი მხედრობა მოჰქროდა.

ყმაწვილებმა იარაღი აისხეს, ქვედა სართულში ჩავიდნენ და ისრები დაუშინეს მტერს.

ჯუანშერმა ხელი ჩირაღდანს წაატახა და ქონგურისაკენ გაეჭანა, რათა ცეცხლი წაეკიდებინა თივისათვის. ციხის ზემო ნაწილში ავიდა. ტანში გასწორდა... მოულოდნელად მოხუცი წაბარბაცდა. მტრის მიერ

გამოტყორცნილი ისარი მყვრდში
შქონდა გარჯობილი. სცადა მიზნის
მიღწევა, მაგრამ ღონე აღარ ეყო...
პატარა გოდერძი მიიჭრა ბაბუას-
თან.

— ბაბუა! ბაბუა! — შეპყვირა მან.
მოხუცმა თვალები გაახილა და
ჩქრჩულთ წარმოსთქვა.

— სამშობლო იხსენი შეილო.
გამარჯვება ხალხს!

გოდერძი ერთხანს გონს ვერ მო-
სულიყო, მაგრამ ჯუანშერმა ისევ
წამოსწია თავი და ხელი ჩირაღდნი-
საყენ გაიშვირა.

მაშინ გამოერკვა პატარა გო-
დერძი. ხელი ჩირაღდანს წაავლო
და ქონგურზე აიჭრა. რამდენიმე ისარ-
მა ერთად გაუქროლა სულ ახლოს.
გოდერძი ისევ მიიწევა წინ.

იგი უკვე ქონგურზე დაყრილ
თივას მიუახლოვდა, მაგრამ ბორო-
ტად ნასროლი ისარი გაერქო ჩი-
რაღდნიან ხელში. ჩირაღდანი გაუ-
ვარდა. ერთი დიკივლა პატარამ,
სიმწრისი ცრემლები დასცვივდა, ახ-
ლა მარცხენა ხელი წაატანა ჩი-
რაღდანს და ზეინისაყენ გასტყორ-
ცნა.

ცუცხლმა გაანათა ციხე.

ახლო-მახლო სოფლების მცხოვ-
რებლებმა ცუცხლის დახმავით
შეიტყვეს მტრის შემოსევის ამბავი.
იარაღი აისხეს და მიეშველნენ თა-
ვანთ ძმებს. დამარცხდა მტერი.
იგი უკუკვდებუღი იქნა შორს ჩვენი
საზღვრებიდან.

მის შემდეგ გამარჯვებულმა
ხალხმა ამ ციხეს გამარჯვების ციხე
უწოდა.

როლანდ ჩარნიძე

ნახატები გ. თავთრაშვილისა

საგაფხურო არაღმგები

დაითხოვეს პატარები,
წარმატებით მორჩნენ სწავლას. —
მოენატრათ მინდორ-ველი,
ყვავილებში ზტუნვა, გავლა!
— წელს სეანეთში წავალ ძმასთან, —
სინარულით ამბობს გივი, —
მთებზე ავალ, თეთრი ნისლი
რომ აცვიათ პერანგებით.
— ზღვაზე წავალ, — ამბობს რემო, —
რას მიქვიან შენი მთები!
ვიტყუარებ, მზეზე ვირბენ
და ზანგივით გავშავდები.
— მე კი, — რიხით ამბობს დიტო, —
სანადიროდ მივალ ტყეში.

მამამ მითხრა, ოცდახუთ დათეს
მინც მოვკლავთ, თურმე, ღღემი.
მიხარია ნადირობა, —
თან წაიყვიან მე ჩემს ყურშას.
თოფი ხის მაქვს, მაგრამ ოც დათეს,
მინც მოვკლავ, არა უშავს. —
მზე მცხუნვარედ ათბობს თბილისს
მტკვარიც მზეზე თეთრად ელავს.
ზაფხულია და სოფლისკენ
გული უწევს უპაე ყველას.

მარამ ასათიანი

ბელა

ძია ეანომ მომიყვანა
მამალი და ცხვარი.
მამლაყინწა იყო მეტად
ამაყი და ცხარი.
მამალს საკენკს არ ვაკლებდი,
ცხვარს ბალახს და მარილს.

დილით ერთად ვეწვეოდით
მოჩუქებუე წყაროს.
ჩვენთან იყენენ ხის ცხენებით
გიგლია და მარო.
ერთხელ ვეღზე დაგვეძინა,
ჩვენდა სამწუხაროდ.

მოსულიყო წუწკი მელა,
მოსულიყო ჩუმაღ
და მამალი მოეპარა —
ქოჩორ-აბრეშუმა.
ბევრი ვძებნეთ, მაგრამ კვალი
ვერხად მივაგენით...
ამ ძებნაში გადამიტყდა
ჩემი „ლურჯა ცხენი“.

ნეტავ დიდი თოფი მომცა,
გავიჭროლო ველად.
მერხვედრა და ვავებორო
ის მსუნავი მელა...
ვისაც ვეტყვი გულისწუხილს,
არა სჯერა, არა:—
ყველა იმას მეუბნება:
„პაწაწინავ წყნარად!“

ამას წინად, სოფლის ბოლოს,
როცა ყანებს მკიდნენ,
გამაჯავრა ძია ეანომ
და დამცინა კიდევ.
რა ვქნა, კიდევ პატარა ვარ,
პაწაწინა გელა.
განა მსურდა, რომ მამალი
მოეპარა მელას!

ვისაც ვეტყვი გულისწუხილს,
არა სჯერა, არა:—
ყველა იმას მეუბნება:
„პაწაწინავ, წყნარად!“
გავიზრდები დიდი კაცი,
გავაკვირებ ყველას,
შევიანებ მსუნავობას
იმ ონავარ მელას.

ნახანა გორბანელი
ნახატები ფარნაოზ ღამიაშვილისა

მ ე ღ ი ა ს ო რ ი ნ ი

ერთხელ მელას მოენატრა,
რომ ეცხოვრა ტყეში მარტო;
ბუჩქნარი და ბილიკები
მას ჰქონოდა სანავარდოდ.
განიზრახა: მეზობლები
მეფრეკა ტბაში ყველა...
ბევრი აღარ უფიქრია,
ემშაკურად ჩაახველა.
— ცეცხლი! ცეცხლი! — დაიყვირა, —
გაჩენია ტყეს ხანძარი!
ვინც მომყვება, გადაარჩება,
სხვა საშველი არსად არის! —

ტყის ნადირებს ელოდა ეცათ,
ველარ დაძრეს შიშით ენა;
ხშირ ფოთლებში მზის კაშკაში
ცეცხლის ბრწყინვალ მოფრევენათ.
გასაქცევად დაფაცურდნენ,
აღარ ჰქონდათ მეტი ღონე.
მოჰკურცხლეს, და მელაკულა
წინ გაუძღვით თაფმომწონედ.
უცებ თოფმა დაიპეკა,
მესძრა მენმა მთა და ბარი
და მელია ძირს დამცა
მონადირის ტყვიით მკვდარი.

ნოღარ ნოღალი

პეტრე პირველი და გუშაგი

ახალწვეული ჯარისკაცი საგუშაგოზე დიდ-
მა სიტყვით შეაწუხა. იგი ახალგაზრდა, გამო-
უცდელი იყო და გადასწყევტა ტანი დაებანა.
იქვე მდინარე ჩამოდიოდა. ჯარისკაცმა ტანთ
გაინადა და წყალში ჩავიდა.
უტვრად მტლით მოვიდა მეფე პეტრე პა-
რველი.
ახალწვეული ამოხტა, ხელი სტაცა ია-
რადს, გასწორდა და სალაში მისცა მეფეს.
პეტრე პირველი ჯარისკაცებისაგან მტკიცე
საშხედრო დისციპლინას მოითხოვდა.

— დიდხანია მსახურობ ჯარში? — ჰკითხა
პეტრემ.
— ორი თვე, — უპასუხა გუშაგმა.
— იცო თუ არა შენ, რა მოვლის გუშაგს,
რომელიც საგუშაგოს სტოვებს?
— დანაშავე ვარ, — უპასუხა ახალწვეულმა.
— მართლაც, რომ დამნაშავე ხარ, — უპა-
სუხა პეტრემ, — მაგრამ, რაკი პირველ რიგში
იარაღს სტაცე ხელი და არა შარვალს, ეს
დანაშაული მიპატებია.

ნათღია მეღია

ბაღდატი ზღაპარი

ერთი ცბიერი მეღა გარბოდა და გაჰქიოდა:

— არიქა, ქვეყნიერება იქცევა!

შემოხვდა დათვი და თახ გაიყოლია. მალე მათ შშიერი მგელი შემოეყარათ.

— სად მიეშურებით? — იკითხა მან.

— ცა და ქვეყანა იქცევა და იქნება დავიძალოთო!

— მიამხანაგეთო!

წაიყოლეს მგელიც. შემოეფეთათ ირემი. იმასაც ეგრე უთხრეს და ისიც თან წაიყოლეს. გზადა-გზა აედევხათ ჯიხვი, არჩი, ჯეირანი და კურდღელი. წინ მეღა მიუძღვებოდა და მათ, ვითომც დიდი მზრუნველი და ამხანაგების გადამრჩენი ყოფილიყო.

მეიხიზნენ ერთ გამოქვამულ კლდესში და დაიწყეს ერთად ცხოვრება უბედურების მოლოდინში.

— მოდი, ერთი სოფლობა გქნათ,

— მიმართა მეღამ ამხანაგებს, — მე ბატონი, დათვი ბატონი, მგელი ბატონი, ჯიხვი ბატონი, არჩვი ბატონი, ჯეირანი ბატონი, კურდღელი რას გვიკეთებს, ერთი ვიკითხოთ! — ეძგერნენ და ლუკმა-ლუკმა გაიხანწილეს საცოდავი კურდღელი. ქონი ქვევრში შეინახეს. მეორე დილას მეთაური მეღა კიდევ ბქობს:

— მე ბატონი, დათვი ბატონი, მგელი ბატონი, არჩვი ბატონი, ჯეირანი რას გვიკეთებს, ერთი ვიკითხოთ! — ეძგერნენ და ლუკმა-ლუკმა შესანსლეს საცოდავი ჯეირანი. ქონი ქვევრში შეინახეს. მიჰყვნენ ასე ამხანაგად და დარჩა მარტო დათვი და მეღა. ქვევრში ბევრი ქონი დაუგროვდათ.

მოშივდა მეღას. რა ჰქნას ახლა? შეინაჯარა მახლობელ გორაზე. ვერაფერი იშოვა და შინ დაბრუნდა.

— ამ გორის იქით ნათლობაში დამპატიყეს და რა ვქნაო? — მიმართა დათვს.

— წადი, ოღონდ ცოტა რამ მეც მარგე, ცოდვა ვარ, სასუსნავი წამომიღეო!

წავიდა მელა, გაეცალა დათვის, ჩუმად ქვევრი მოხადა და ქონის ზედა ნაწილი შექამა. დაბრუნებისას დათვი შეეკითხა:

— რა დაარქვი ნათლულსაო?

— თავმოფხოქვილა! საქმელი ვერა წამოგიღე რა, ძალე გაათავესო! მეორე დღესაც ასევე მოიქცა ეშმაკი მელა, ვითომ სხვა ბავშვის მოსანათლად წავიდა. ქონი შუაგულამდის დაიყვანა. რომ დაბრუნდა, დათვი შეეკითხა:

— რა დაარქვი მეორე ნათლულსაო?

— შუაგულაო!

მესამე დღესაც ისევ ქვევრისაკენ გაცუნტულდა მელა, დათვის კი უთხრა: — ნათლობაში მიწვევენო! — ბოლომდის დაიყვანა ქონი ამ უკანასკნელად, ქვევრს ძირი ბეჯითად ამოუწმინდა. რომ დაბრუნდა, დათვმა ჰკითხა:

— რა დაარქვი მესამე ნათლულსაო?

— ბოლომოწმინდილაო!

ამის შემდეგ ჩავარდა საგონებელ-

ში მშვიერი მელა: გათავდა ყველაფერი. რა ხერხი მოიგონოს?! ცარცელი კუჭი რილათი ამოიღოს? საწყალი დათვი ძლივს დაბაჯბაჯებდა, ისე შიოდა, სიკვდილის პირზე იყო მისული.

— მართლა, ჩვენ რომ ქვევრში ქონი შევიწინახეთ, რად არ მივაკითხავთ? — წარმოსთქვა გაიძვერა მელამ, თითქოს ახლა გაასენდა. მივიდნენ ქვევრობან. მელამ მოხადა ქვევრი დიდი მზრუნველებით და ფაციფუციო.

— დააქციტე თვალები, დათუნა, შეხე, რა სიმდიდრე გვაქვს! — დააქციტა თვალი გულუბრყვილო დათვმა, თურმე მელას ნაცრიოთ გაუფესია ქვევრი, შეუბერა სული ნაცარს და ისეთი კორიანტელი დადგა, დათვის თვალები ნაცრიოთ გაეფსო და დაბრმავდა...

ბოლოს ერთ მაღალ კლდეზე მიიტყუა მელამ იგი, და საბრალო ბრმა დათვი გადაიჩნება ხევ-ხეუვებში! ჩაცუნტულდა მერე ხევში მსუნავი მელა, მიცუტქდა და ხარბად გაჰკრა-გამოჰკრა კბილი მწარედ მოტყუებული დათვის ხორცს.

დამუშავებული შ. ძიმიტოვის მიერ
ნახატები ლაღო გულაიაშვილისა

ა ქ ლ ე მ ი

ზღაპარი

იყო და არა იყო რა, იყო ერთი სოფელი, სახელად ფაცურ-ფაცარი და ცხოვრობდნენ იქ ფაცურ-ფაცარელი ქალები, კაცები, ბავშვები და ბებრები. ფაცურ-ფაცარელებმა დათესეს თავის სოფელში ღომი და ჭვავი. იხარა ღომმა და ჭვავმა, გაიხარდა, გაიკეთა მძიმე თავთავი და გაბზინებული დეღავედა

ოქროს ზღვასავით ნიავზე.

მაგრამ ერთ დღეს ყვირილით მოირბინა დარაჯმა:

— მეზობლებო, ჩვენ ყანაში რალაც მხეცი შემოვიდა, დადის თავისუფლად; ქამს თავს და რასაც არ ქამს თელავს.

— როგორ! რა მხეცია? — ყვიროდნენ შეშინებული ფაცურ-ფაცარელები.

— ოო, ეს ისეთი საშინელი მხეცია: ზურგზე ორი მთა აქვს, ფეხები მაღალი და მრუდე. გრძელ, უშნო, მრუდე კისერზე უშნო თავი აბია. რომ მიუახლოვდები, საშინლად იფურთხება.

— წავიდეთ, გავაგდოთ, ყანა არ გავვიფუქოს! — იძახდნენ ფაცურ-ფაცარელები, და გაიქცნენ შეიარაღებულნი ვინ წალდით, ვინ ფოცხით, ვინ კეტით.

ცხოველი თავისუფლად დადიოდა ყანაში, და ვინც მიუახლოვდა, ან მოუქნია ჯოხი გამოსადენად, ცხოველი მიუბრუნდა, შეაფურთხა და შეაფურთხა ისე, რომ ვერვინ ვერც ფურთხი მოიშორა და ვერც ფურთხის სუნი.

— რა ვქნათ, რა მოვახერხოთ, რა ვიღონოთ! — იძახდა შეწუხებული ხალხი, — უნდა შევიტყუოთ, რა მხეცია, და მაშინ გვეცოდინება, როგორ მოვიქცეთ.

— პაპა ყველაფერს
კეთხობთ, იმას ეცო-
დინება, ის გვირჩევს
რამეს, იმან ყველაფე-
რი იცის.

პაპა ყველაფერი ძვე-
ლისძველი მოხუცი
იყო. ცხოვრობდა მცირე
სოფელ შორიშო-
რაში. მაშინვე აფრი-
ნეს კაცი მის მოსაყ-
ვანად.

მოვიდა პაპა ყველაფე-

ცი შორიშორას სოფ-
ლიდან. დიდხანს ათვა-
ლიერა ყოველის მხრი-
დან ცხოველი, რასაქ-
ვირველია, შორიდან,

და ბოლოს წარმოს-
თქვა.

— ჩემ სიცოცხლეში
ყველაფერი მინახავს,
ყველაფერი ვიცი, არ
მინახავს მხოლოდ მე-
ფის ციხე-დარბაზი და
ფორთოხალი.

— ოო, ეს უთუოდ
მეფის ციხე-დარბაზი
ან ფორთოხალი იქნე-
ბა! როგორ უნდა გა-
ვაგდოთ?

ამ დროს იქ შორი-
ახლო ტყის განაპირას
ჩრდილში ორ ადამიანს
ეძინა. როცა გაიღვი-
ძეს, უფროსმა უმცროსს
უთხრა:

— ბიჭიკო, გაიქეცი,
ჩვენი აქლემი მონახე,
ა. მანდ ბალახობდა,
იქნება ყანაში შევიდა,
მოიყვანე და გზას გა-
უღდე.

— ახლავე, ძია! —
უპასუხა უმცროსმა,

მარდალ წამოხტა და
გაიქცა ყანაში. მოჰკი-
და ცხოველს ხელი ქო-
ჩორში და წამოიყვანა.

მგზავრებმა დატვირ-
თეს ცხოველი, მერე
თვითონაც შესხდნენ
ზედ და გაემგზავრნენ.

— ოო, ჩვენი რომ
გვცოდნოდა, აქლემი
იყო, ხომ ჩვენი გამო-
ვიყვანდით მას ყანი-
დან. — ამბობდნენ გა-
კვირკებული ფატურ-
ფაქარელები.

ნინო ნაკაშიძე
ნახატები შალვა ცხადაძისა

ს უ გ ე შ ი ნ ი ა

რა გაშინებს ჩიტუნიავე, —
მე დაგინგრევ ბუდეს განა?
ნიავე რომ ნაზად არწევს
და უმღერის იავნანას!
მე მინდა, რომ შენს პატარებს,
მხოლოდ ერთხელ ვესაუბრო, —
„მშია, მშია“ რომ სქუივიან,
რა საკმელი მოსწონთ უფრო!

მე შევეურჩევ და მოვეტან,
გამიწყურება დედა განა? —
ჩემს დედიკოს ძლიერ უყვარს
ჩიტუნები თქვენისთანა!
ნუ დაფრთხები, ჩიტუნიავე,
იქლურტულე, ჩემო კარგო,
მინდა ბუდე ყვაილებით
მოგიერთო და მოგიქარგო.

ალაო მინაძია

ნარგიზი

(ოკრინის ლეონიდა)

ოდესღაც საბერძნეთში ცხოვრობდა შეუღარებელი სილამაზის ქაბუკი, სახელად ნარგიზი. მონადირე იყო და ხშირად მთელ დღეებს ტყეში ატარებდა. ერთხელ, ნადირობისაგან რომ დაიღალა, წყალი მოსწყურდა და წყაროს მიაშურა. წყარო ისეთი სუფთა და გამკვირვალე იყო, რომ მის ფსკერზე ქვებიც კი სჩანდა. ნარგიზს ასეთი გამკვირვალე წყარო არასოდეს ენახა. დაიხარა ნაპირზე და გაშეშდა: წყალში შეუღარებელი სილამაზის სახე დანახა, მოეწონა და დაუწყო ცქერა. დიდხანს უცქერდა ქაბუკი თავის სახეს, ნადირობაც დაავიწყდა, წყურვილიც და მხოლოდ თავისი ლამაზი სახით ტკებოდა.

— ოი, ქაბუკო! — მიმართა ნარგიზს წყარომ, — დავაიწყდა ოჯახი? მაგრამ ნარგიზს არაფერი ესმოდა. — ოი, ქაბუკო! — უთბრეს ნარგიზს ყვავილებმა, — დავაიწყდა მეგობრები და ამხანაგები? რას გარგებს

საკუთარი სილამაზით ტკობა? გარგებს უმეგობროდ, უამხანაგოდ ცხოვრება! ადექ, დაბრუნდი შინ!

მაგრამ ნარგიზს არაფერი ესმოდა. — ოი, ქაბუკო! — ჩამოსძახა ჩიტმა ხიდან, — ტყეში ირემი გამოჩნდა, ადექ, მოიმარჯვე მშვილდ-ისარი. ტყუილუბრალოდ წოლას ის არა ჯობს, მინ რომ ნანადირევით დაბრუნდე?

მაგრამ ნარგიზს არაფერი ესმოდა. გავიდა რამდენიმე დღე: ქაბუკი ისევ ნაპირზე იწვა, ისევ თავისი სილამაზით ტკებოდა. თოყებს სიყვითლე გადაეკრა, კისერი მოვლრიცა, თვალეები ჩაუქრა, ტუჩები გაულურჯდა... ჩამონდა ქაბუკი.

— ვაჰმე! რა უბედური ვყოფილვარ! — წამოიძახა ბოლოს ქაბუკმა, — ჩემი საკუთარი თავი შემეიყვარდა და სხვა ყველაფერი დამავიწყდა.

მაგრამ უკვე გვიან იყო. ქაბუკი ყვევილად გადაიქცა. ამიტომ არის ნარგიზი სვედიანი ფერის, ამიტომამა მუდამ თავდახრილი.

კლდონ ჰოკია

ნახატები ლ. ლო გუღიაშვილისა

აავსეს ქალებმა კოკები წულით და წაიჭონ
ნენ. მოხუცი იმათი გზით წავიდა. მილიან
ქალები, მალ-მალე ჩერდებიან, ისვენებენ. ხე-
ლები მოქანცათ, წელი ეტყინათ.

უეტრად გზაზე სამი ყმაწვილი გამობტა,
სირბილით წამოვიდნენ.

ერთი ყირაძალი გადადის, მალაყებს აე-
თებს. თვალი ვერ მოაშორეს მას ქალებმა,
მზერით ტკბებოდნენ.

მეორე მღერის ბულბულივით ტკბილად.
სმენდ გადაიქცნენ ქალები.

მესამემ კი ღედასთან მიიბინა, ჩამოართვა
კოკები და წაიღო.

ქალები მიუბრუნდნენ მოხუცს და ჰკით-
ხეს:

— როგორ მოგწონა ჩვენი ვაჟიშვილები?

— შერე სად არიან ისინი? — შეკითხვით
უპასუხა მოხუცმა, — მე მხოლოდ ერთი შვილი
დავიანხე.

შ ვ ი ლ ე ბ ი

წყაროზე ორი ქალი მოვიდა წყლის ამო-
საღებად. მოვიდა მესამე ქალიც. იქვე ქვაზე
ჩამოჯდა გზად მიმავალი მოხუცი კაცი.

აი, ერთი ქალი ეუბნება მეორეს:

— ჩემი ვაჟი მარდი და ძალ-ღონით სავსე ყმაწ-
ვილია, — მისი მომრევეი არავინ არის.

— ჩემი ვაჟი კი ბულბულივით მღერის,
არავის ისეთი ხმა არ ექნება, — ამბობს მეორე.

მესამე ქალი სდუმდა.

— შენ რატომ არაფერს იტყვი შენს ვაჟ-
ზე? — შეეკითხნენ მას მეზობელი ქალები.

— რა უნდა ვთქვა, — უპასუხა მან, — იგი
არაფრით, განსაკუთრებული რამეთი არ გამო-
ირჩევა სხვებისაგან.

გადმოაკეთა რუსულიდან
შალვა გვინჩიძემ
ნახატები ირ. პუშკინისა

ჩვენი ბაღის ყვავილი

მე პატარა ყვავილი ვარ,
ჩვენი ბაღის დამამშვენი,
თავს მევლებდა ტკბილი ღედა,
მიალერსებს მამაჩემი.

მე ღედიკოს ოცნება ვარ
ფრთახატულა ვით პებელა.
მე შხის ნორჩი სიცოცხლე ვარ,
მოფრენილი გასაზრდელად.

პირს მეფრქვევა წყაროს შხევი,
მოტანილი ჩიტის ფრთებით.
პატარა ვარ, მაგრამ იციო?
მალე ღიდი გავიზრდები!

გავიზრდები სასახელოდ
ღედაჩემის ნატერის თვალი
და მამულზე ვიოცნებებ
როგორც ღიდი თამარ ქალი.

ბალა ურჩხიმა

არითმეტიკული ამოცანა

3	5	5	5
6	6	6	7
7	7	8	8
8	9	9	9

მოახდინეთ უჯრედებში მოთავსებული ციფრების გადაადგილება ისე, რომ მათი შეკრებით, როგორც პორიზონტალურ ისე ვერტიკალურ და, აგრეთვე, დიაგონალური მიმართულებით მიიღოთ რიცხვი 27.

შეადგინა რ. თავდიდიშვილმა

ორი ბურთი

ყველამ იცით ბურთის თამაში, მაგრამ იცით თუ არა ბურთის სწრაფად გადაცემა? «ორი ბურთის» თამაშის დროს ბურთის სწრაფად გადაცემა საჭიროა.

«ორი ბურთის» თამაშისათვის უნდა გაიყოს ორ თანასწორ ჯგუფად. თვითულ ჯგუფში დადგებით ერთმანეთის კეფის გასწვრივ. ასწევთ ხელებს მაღლა. წინმდგომებს ხელთ ბურთები უკავიათ, და ძაბილზე «დავიწყეთ» — გადასცემენ ბურთებს თავს ზემოთ უკან. ბურთები გადადიან ხელიდან ხელში. როდესაც ბურთები ყველაზე უკან მდგომთ გადაეცემათ, ეს უკანასკნელნი გარბიან, თავიანთი ჯგუფების წინ დგებიან და ბურთებს გადასცემენ თავს ზემოთ უკან.

ასე ითამაშებთ მანამდე, ვიდრე თავდაპირველად წინ მდგომნი კვლავ წინ არ მოექცევიან. ვინც მათ შორის პირველი ასწევს ბურთს მაღლა, იგი ამთავრებს ბურთის გადაცემას და მისი ჯგუფი რჩება გამარჯვებული.

ბ ა მ ო ს ა ნ ე ბ ი

1. კრელი ბურთის მსგავსი არის, ვერ სჯობს ქვეყნად ბევრი ხილი. გასჭრი, წითლად მოგანათებს, გრილია და მეტად ტკბილი.
2. აღვილად მისი მარცვალი ჩიტს როდი მოუტაცია! ჩალის ღეროზე ჩამომჯდარს ცხრა ახალუხი აცვია.
3. ქვემძრომების მტერი არის, არას ერჩის აღამიანს, ტანეკლიანს ხილიც უყვარს, ეტანება ვაშლს თუ ქლიავს, გაგორდება და საქმელი შეილეებისთვის ზურგით მიაქვს.
4. ხილია... ეკლის ბუდეში ზის და ნელ-ნელა მაგრდება; დამწიფდება და ბუდიდან თვითონვე გამოვარდება.

იცი თუ არა შენ?

ანლაზები

*ყველაზე მაღალი კაცი მსოფლიოში—თურქი გლეხი ვუზყანია. მისი სიმაღლე ორი მეტრი და ოთხმოცდახუთმეტრი სანტიმეტრია. იგი ველსონიკედის სიმჭარით დადის და ორმეტრიან ნაბიჯს აკეთებს. ათ კილომეტრს ერთ საათში გადის.

*მოსკოვის „დინამოზ“ სტადიონის საჯდომო სკამების სიგრძე ოცდაათ კილომეტრს შეადგენს.

*1937 წელს შვეიცარიელმა ციმერმანმა დამყარა მსოფლიო რეკორდი სროლაში. საბრძოლო შეშხანია მან ორას შესაძლებელიდან ასოთხმოცდახუთი ქულა მოიგროვა. ამას წინაღ ამ მიღწევას გაუსწრო სხვებთან სპორტის ოსტატმა ნ. შოროვიკოვმა. მან ერთი ქულით გადააუარბა შვეიცარიელ ციმერმანის მიერ დაშვარებულ მსოფლიო რეკორდს.

*ოცდაათი მილიონი წიგნი გამოვიდა მას შემდეგ, რაც ოჰიან გუტენბერგმა მეხუთმეტე საუკუნეში გამოიგონა საბეჭდი დაწვა.

*ამერიკის ხარობს ეგრეწოდებულ „ძროხის ბე“, რომელიც თეთრ წვენს იძლევა. წვენი რძესა ჰგავს. იგი ტკბილია და ნოყიერი.

1. ყვავმა შურით შაშვი მოჰკლა,—
შენც შავი ხარო.
2. შორი გზა მოიარე, შინ მშვიდობით მიდიო.
3. ცალი ხელით ტაში არ დაიკვირისო.
4. ცა და ქვეყანა იქცეოდა და მუდომ თვალები დიოთხარაო.
5. ძაღლი შინ არ ვარგოდა, სანდოროდ მიდიოდაო.
6. წისქვილის ქვები თუ ერთმანეთს არ ეხმარებოდეს, ცალმა რაცუნდა იბრუნოს, ვერას დაფქეავს.
7. ჯოხს რომ აიღებენ, ქურდი კაცა შეიტყობსო.

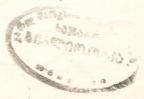
პასუხები

ფურ. „ოქტომბრელის“ № 4-ში მოთვესებულ გასართობ ამოცანებზე: 1. ია; 2. შროშანი; 3. იასამანი. ფურ. „ოქტომბრელის“ № 5-ში მოთვესებულ ამოცანებზე: 1. ბატი; 2. ქარი.

რეკლამა

„ფ 5“

ქ ი რ ა დ ე ი

ბევრ თქვენგანს აღბათ უნახავს სპილო, — ძლიერ დიდი, მაგრამ გირაფი იმდენად მაღალი ცხოველია, რომ ყველაზე დიდი სპილო მხოლოდ წელამდე მისწვდება მას.

ყველაზე დიდი გირაფი, დაახლოებით, 6 მეტრის სიმაღლისაა. ასეთი გირაფის კისერი საში მეტრის სიგრძეს აღწევს. გირაფი თვით-ყვითელი ფერისაა. ტანი აჭრელდებული აქვს შუქი ლაქებით. მისი საყვარელი საჭმელი ეკლიანი მცენარეულობაა, განსაკუთრებით აკაცია. სწორედ ასეთი საჭმლის მოსაპოვებლად სწირდება გირაფს მაღალი კისერი და მაგარი კუნთები ნესტოებთან, რომლის შეშვებით ეკლები ვერაფერს აკლებენ მას.

გირაფს არ შეუძლია კისრის ძირს დაბრა, ამიტომ წყლის დაღვევას იძულებულია, ფართოდ გაწალოს წინა ფეხები და თავი ისე დახაროს წყალზე.

გირაფი უწყინარი ცხოველია. ის თავს არიდებს ადამიანთან და მტაცებელ ცხოველებთან შესვენებას. გარბის ძლიერ მახდენილად და სწრაფად.

გირაფის სამშობლო ცხელი ქვეყანა — აფრიკაა. გირაფები ეგუბთან სხვა ქვეყნების მავსაც. ისინი მრავლად არიან სამბოთა კავშირის ზოლიპარკებში.

გამაშვებლის № 82 სტამბის უცვ. № 1163 ტირაგი 7000 გვ 09418

პ. ჯ. ბერაძე სახელობის პოლიგრაფიკობიწატი „კომუნისტა“, თბილისი, ლენინის ქ. № 28. ფურადი ილუსტრაციები დაბეჭდილია სსსრ კვების მინისტრის სამინისტროს დიპლომატიკის განყოფილებაში.